

skabe sig selv bedre økonomiske Vilkaar, men som ogsaa tillige gennem den intensive Drift af Jorden og gennem den Støtte, som de herigennem skulde faa fra Statens Side til at opnaa det bedst mulige Udbytte af deres Jords Drift, vilde være i Stand til at forbedre eller forøge den almindelige Samfundsvelstand. Naar jeg ser paa Lovforslaget, som det nu foreligger, maa jeg med stor Beklagelse erkende, at disse Forventninger ere blevne aldeles skuffede. Saaledes som Lovforslaget nu er, vil det ikke være i Stand til at fremkalde en saadan Husmandsstand eller endogsaa blot bidrage dertil. Det, der vil ske, hvis Lovforslaget bliver bragt ud i Verden i den Skikkelse, hvori det nu er, vil være, at det over for dem, som komme ind under det, dem, som benytte det, vil blive et Stavnsbaand, som vil tvinge dem til at være paa et bestemt Sted og føje sig under de Forhold, som bydes dem paa Stedet, navnlig med Hensyn til Arbejdsløn, idet de ere tvungne til at søge en væsentlig Del af deres Erhverv ved Arbejde for andre. Det vil indføre en Art Hoveriarbejde for disse Folk, og jeg tror, at det vil være til Skade ikke blot for Folkene selv, men ogsaa for de Folk, i hvis Tjeneste de arbejde. Paa den Maade skaber man ikke Arbejdere, som med Lyst og Energi ville udføre det Arbejde, som bliver paalagt dem. Derfor tror jeg ikke, at dette Forslag, som det nu er, vil komme til at gøre nogen som helst Gavn. Der blev nu sagt fra Flertallets Side, at det, man her vilde foretage sig, er et Forsøg, man vil prøve sig frem med, og saa tage Sagen op til fornyet Overvejelse og se, hvorledes man saa kan handle, naar man har høstet Erfaringer. Men jeg kan ikke en Gang betragte det som et Forsøg; thi de Erfaringer, som man vil høste paa det Omraade, ville ikke bevise noget med Hensyn til det, som man skal opnaa. Der kan ske et af to. Enten vil Loven ikke blive benyttet, fordi de Betingelser, som ere stillede, ere af den Beskaffenhed, at ikke ret mange Folk ville kunne underkaste sig, og navnlig vil det ikke blive benyttet af den store Arbejdsklasse paa Landet, som kun har sin fysiske Arbejdskraft at ernære sig ved. Men hvis det sker, at det ikke bliver benyttet, er der ikke bevist en eneste Smule i Retning af, hvorvidt der er Trang til et saadant Lovforslag. Det eneste, der er bevist, er, at dette Lovforslag, som her foreligger, ikke egner sig til at løse den Opgave, der skulde løses, og hvis det ikke bliver benyttet fuldt ud, saa

er der heller ikke derved skabt noget Bevis for, at man er inde paa den rigtige Vej, thi de Folk, som ville komme til at benytte sig af dette Lovforslag, er slet ikke den Samfundsklasse, man skulde i Forbindelse med og hjælpe. Jeg kan ikke se, at dette Lovforslag, saaledes som det foreligger, vil bidrage noget til Løsningen af den Opgave, som det skulde løse.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa ret mange af de faldne Udtalelser, men jeg finder dog Anledning til at gøre nogle enkelte Bemærkninger i Anledning af de Udtalelser, der nys faldt fra det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Oct. Hansen). Det ærede Medlem syntes at gaa ud fra, at vi Socialdemokrater særlig havde til Opgave eller særlig ønskede at fremkalde Striker ude paa Landet saavel som i Industrien. Jeg maa tage Afstand derfra og sige, at vi ikke ønske, at der skal gøres Strike, tværtimod ville vi gøre alt, hvad vi kunne, for at forhindre Striker, det er det, som vi arbejde paa, og jeg tror nok, at gennem de Organisationer, som vi have skabt, have vi skabt en stor Mulighed for, at man kan undgaa Striker og dog alligevel opnaa det, vi stræbe efter, nemlig at forbedre Arbejdernes Vilkaar. Det er det, vi Socialdemokrater ønske, vi ønske at forbedre Arbejdernes Vilkaar, men vi ønske ikke, at der skal komme Strike, at man skal være nødsaget til at bruge dette Mittel. Med Hensyn til Arbejdsforholdene og Lønnen paa Landet har det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds opstillet dette som et Skræmmebillede for den besiddende Landbostand. Jeg tror ikke, at det er rigtig at fremstille Sagen saaledes, thi man maa ogsaa se hen paa, at naar Arbejdslønnen paa Landet forbedres, saa sker der derved dette, at vort Hjemmemarked for Landbrugets Produkter ogsaa bliver forbedret, og naar vi se hen til, hvorledes Forholdene ere, at alt, hvad en Landejendom er i Stand til at bære, vil den komme til at yde ud i Form af Arbejdsløn eller som Rente af Prioritetsgæld, og at kun en ganske ringe Del af det, der betales ud i Form af Rente, kommer tilbage til Landbruget, medens hvad der betales som Arbejdsløn

Rettelser:

Sp. 997, L. 24 f. n.: „383“, læs: „2,383“, og L. 22 f. n.: „3,693“, læs: „1,693“.